RDT Regenerative Design Thinking

Tervezés a lineáris, vörös vagy degeneratív gazdaságtól
a fenntartható és körforgásos gazdaságon keresztül
a tartósan regeneratív kultúra felé.

Nagy Richárd

Témavezető: Szentpéteri Márton PhD, habil.
Társ-témavezető: Dr. Hajnal Klára PhD
Konzulens: Koós Pál DLA

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Doktori Iskola
Budapest, 2026

ÖSSZEFOGLALÓ

Absztrakt

A *doktori kutatás célja* annak vizsgálata, hogy a *regeneratív szemlélet* miként értelmezhető és alkalmazható a kortárs design folyamatokban, különös tekintettel a *Design Thinking* korlátaira és továbbfejlesztési lehetőségeire. A kutatás abból a felismerésből indul ki, hogy a 21. század ökológiai, társadalmi és gazdasági kihívásai a tervezői szerep, felelősség és értékteremtés újragondolását teszik szükségessé.

Az értekezés elméleti hátterét a Design Thinking fejlődéstörténete, a regeneratív design nemzetközi diskurzusa, a rendszerszemlélet, az ökológiai közgazdaságtan, valamint a tanuló rendszerekhez kapcsolódó megközelítések adják. A regeneratív fogalom a dolgozatban tágabb értelemben jelenik meg: az ökológiai helyreállítás mellett a társadalmi és gazdasági reziliencia növelésére is utal.

Az alkalmazott módszertan gyakorlat alapú kutatásra épül, amely a *research by design*, a *learning by doing*, a *reflexív alkotói gyakorlat* és az *esettanulmány-elemzés* eszközeit ötvözi.

A disszertáció központi eredménye egy integrált értelmezési keret kidolgozása, amely összehasonlító módon vizsgálja a lineáris, fenntartható, körforgásos és regeneratív tervezési paradigmákat, majd ezek szintéziseként megfogalmazza a Regenerative Design Thinking megközelítést.

A bemutatott esettanulmányok igazolják, hogy a design képes nemcsak a negatív hatások csökkentésére, hanem értékteremtő, adaptív és regeneratív folyamatok létrehozására is.

Az értekezés hozzájárul a hazai designelméleti diskurzushoz és a design-pedagógia fejlődéséhez.

Főbb tézisek

T1. A klasszikus Design Thinking modellek korlátozottan alkalmasak komplex ökológiai kihívások kezelésére

A Design Thinking emberközpontú és innováció-orientált megközelítése jelentős eredményeket hozott a termékfejlesztés, szolgáltatástervezés és üzleti innováció területén, ugyanakkor klasszikus formájában korlátozottan kezeli a hosszú időtávokat, az ökológiai határokat és a társadalmi-természeti rendszerek összetett kölcsönhatásait. A 21. század kihívásai ezért a tervezési modellek továbbfejlesztését teszik szükségessé.

T2. A regeneratív paradigma a fenntarthatóságot meghaladó tervezési logikát képvisel

Míg a fenntartható megközelítések elsődleges célja a károk mérséklése, a regeneratív szemlélet célja az élő rendszerek helyreállítása, adaptív képességének növelése és hosszú távú gyarapítása. A regeneratív design így nem pusztán kevesebb negatív hatásra törekszik, hanem mérhető pozitív ökológiai, társadalmi és gazdasági érték létrehozására.

T3. A fenntartható, körforgásos és regeneratív modellek egymásra épülő, nem egymást kizáró paradigmák

A kutatás igazolja, hogy a fenntartható design, a körforgásos gazdaság és a regeneratív tervezés nem versengő modellek, hanem eltérő fejlettségi szinteket és fókuszokat képviselő megközelítések. A kárcsökkentés, az anyagkörforgás és a helyreállító működés egymásra épülő logikák, amelyek integrált alkalmazása eredményezhet valódi rendszerszintű átmenetet.

T4. A Regenerative Design Thinking (RDT) a Design Thinking továbbfejlesztett, rendszerszintű változata

A kutatás eredményeként megfogalmazott Regenerative Design Thinking keretrendszer a klasszikus Design Thinking iteratív folyamatát ökológiai intelligenciával, életciklus-szemlélettel, etikai felelősséggel és hosszú távú rendszerhatások vizsgálatával egészíti ki. Az RDT gyakorlati módszertani keretként alkalmazható innovációs, oktatási és stratégiai tervezési folyamatokban.

T5. Az élő rendszerek működési elvei tudományos alapot adnak a regeneratív tervezés számára

Az autopoiesis, a strukturális kapcsolódás, a rekurzív tanulás, a diverzitás és a körkörös anyagáramlások elvei olyan természeti működésminták, amelyek a tervezésben is alkalmazhatóak. A kutatás szerint a jövő tervezési modelljei akkor életképesek, ha kompatibilisek az élő rendszerek szerveződési logikájával.

T6. A regeneratív tervezés gazdasági dimenziója túlmutat a növekedésorientált modelleken

A kutatás rámutat, hogy a tisztán technológiai hatékonyságra vagy újrahasznosításra épülő modellek önmagukban nem elegendők. A regeneratív megközelítéshez olyan gazdasági logika szükséges, amely figyelembe veszi az ökológiai korlátokat, a helyi rezilienciát, a méltányosságot és a hosszú távú jólétet. Ebben a tekintetben a degrowth és az ökológiai közgazdaságtan fontos korrekciós perspektívát kínál.

T7. A bemutatott esettanulmányok igazolják a regeneratív design gyakorlati megvalósíthatóságát

Az elemzett nemzetközi és saját projektek bizonyítják, hogy a regeneratív szemlélet nem elméleti konstrukció, hanem valós környezetekben alkalmazható tervezési gyakorlat. Az építészet, agroökológia, anyaginnováció, klímavédelem és közösségfejlesztés területén egyaránt kimutatható pozitív rendszerszintű hatás.

T8. A designpedagógia kulcsszereplője lehet a regeneratív átmenetnek

A kutatás megállapítja, hogy a tervezői oktatásnak túl kell lépnie a formai és piaci fókuszú szemléleten, és integrálnia kell a rendszer-szemléletet, ökológiai műveltséget, etikai döntéshozatalt és reflexív tanulási modelleket.

A designpedagógia így a társadalmi-ökológiai átmenet egyik stratégiai eszközévé válhat.

Noli nocere. Sana!

Ne árts. Gyógyíts!

Nagy Richárd

REGENERATIVE DESIGN THINKING

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem | 2026

photo by: no objectives